

Dnr Kst 2009/154

Miljöplan för Järfälla kommun 2010-2020

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING/NY MILJÖPLAN FÖR JÄRFÄLLA KOMMUN 2010-2020	3
MILJÖPOLICY	4
ÖVERGRIPANDE MILJÖMÅL	5
DET KLIMATSMARTA JÄRFÄLLA	6
DET MILJÖMEDVETNA JÄRFÄLLA	7
DET GODA LIVET I JÄRFÄLLA	8
DEN KOMMUNALA MILJÖORGANISATIONEN	9
MILJÖLEDNINGSSYSTEM	10
GRÖNA NYCKELTAL	11
DEFINITIONER OCH ORDFÖRKLARINGAR	13

Inledning/Ny miljöplan för Järfälla kommun 2010-2020

Miljöplan för Järfälla kommun är ett styrande dokument upprättat utan lagkrav. Det är antaget av kommunfullmäktige 2010-04-19.

Miljöplanen innehåller

- en miljöpolicy,
- ett kommunövergripande målsystem
- ett miljöledningssystem

Målsystemet består av ett övergripande miljömål och inriktningsmål för tre profilområden med underliggande effektmål som mäts och följs upp med gröna nyckeltal. Miljöplanen omfattar såväl Järfälla som geografiskt område som kommunen som organisation. För kommunen som organisation finns även uppdrag inom varje profilområde. Miljöplanen upphäver och ersätter tidigare miljöpolicy och miljöledningssystem antagna 2002-03-18 samt plan för Järfälla kommuns miljöarbete antagen 2005-03-07.

Varje nämnd och bolag har eget ansvar genom att upprätta handlingsprogram för att målen uppnås. Kommunstyrelsen har samordningsansvar och uppföljningsansvar för miljöplanen. Miljöplan för Järfälla kommun ska uppdateras eller aktualitetsförklaras varje mandatperiod. Miljöplanen gäller parallellt med andra övergripande kommunalt antagna planer som avfallsplan, översiktsplan, kulturmiljöplan och miljöanpassad inköspolicy.

Hållbar utveckling i Järfälla innebär att behoven hos människor som lever idag tillgodoses utan att kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov äventyras. Grunden för miljöarbetet i Järfälla kommun finns i miljölagstiftningen och i de nationella och regionala miljömålen samt i antagna kommunala planer och program inom miljöområdet. Miljöplanen är ett sätt att höja ambitionen och visa vägen inom tre viktiga profilområden för Järfälla.

Det klimatsmarta Järfälla

Det miljömedvetna Järfälla

Det goda livet i Järfälla

Miljöpolicy

Järfälla ska visa vägen inom utvalda profilområden. Järfälla kommun eftersträvar ett samhälle där kretsloppen fungerar och de ekonomiska, ekologiska och sociala systemen är i balans och där engagerade och kunniga järfällabor, företag, föreningar och medarbetare aktivt främjar en hållbar utveckling. Hållbar utveckling i Järfälla innebär att behoven hos människor som lever idag tillgodoses utan att kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov äventyras. Ekologisk hållbarhet innebär att långsiktigt bevara vattnens, jordens och ekosystemens produktionsförmåga och att minska påverkan på naturen och människans hälsa till vad de klarar av.

Järfälla kommun ska medverka till ett uthålligt samhälle genom att:

- Utifrån lagar, förordningar, nationella, regionala och lokala miljömål bedriva ett ständigt förbättringsarbete
- Skaffa den kunskap som behövs med hänsyn till sin verksamhets miljöpåverkan.
- Arbeta för uthållig resursanvändning samt integrera miljöfrågor som en naturlig del i arbetet.
- Underlätta för invånare, brukare, anställda, leverantörer, utförare och övriga intressenter att minska sin negativa miljöpåverkan.
- Kommunicera miljöfrågor med invånare, brukare, anställda, leverantörer, utförare och övriga intressenter.

Övergripande miljömål

”Järfälla ska sträva efter att erbjuda länets bästa förutsättningar för hållbar utveckling för de som bor, arbetar och verkar i kommunen. Detta innebär en effektiv och miljöanpassad energi- och resursanvändning, en hög miljömedvetenhet och en god livsmiljö.”

I Järfälla ska vi skapa förutsättningar för att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Järfälla kommun erbjuder redan idag goda förutsättningar för en hållbar utveckling. Vi har tät bebyggelsestruktur med nära till naturen, väl utbyggt fjärrvärmenät i de centrala delarna och goda kollektivtrafikförbindelser som möjliggör energieffektiva uppvärmningsmöjligheter och transporter. Vi har en väl utbyggd och miljöanpassad avfallshantering som bidrar till en god resursanvändning. Vi har genom miljödiplomeringen ett systematiskt miljöarbete inom den kommunala organisationen som även erbjuds till kommunens företag som höjer miljömedvetenheten i kommunen. Vi har låga föroreningshalter, en bra grönstruktur med god tillgång till natur- och friluftsområden som innebär en god livsmiljö.

Förutsättningarna kan förbättra ytterligare genom en aktiv klimat- och miljöpolitik. Var och en måste ta sin del av ansvaret. Det gäller såväl för kommunen som för företag, organisationer och enskilda. För att utveckla miljöarbetet och utbyta kunskap med varandra är det viktigt att föra dialog mellan alla intressenter.

”Det ska vara lätt att göra miljörätt i Järfälla”

Det klimatsmarta Järfälla

Inriktningsmål:

”Järfälla ska till år 2020 fortsätta växa samtidigt som CO₂ påverkan/invånare minskar

För att långsiktigt klara en hållbar utveckling måste klimatpåverkan minska drastiskt. Detta görs genom att minska vår energianvändning och minska användningen av fossila bränslen. Viktiga områden att förändra är uppvärmning av bostäder och lokaler, transporter och resvanor samt val i konsumtion av mat, varor och tjänster.

Kommunen har en viktig roll i klimatfrågan som t.ex. beställare, samhällsplanerare, rådgivare, byggare, fastighetsförvaltare samt som inköpare och upphandlare. Andra viktiga aktörer i klimatarbetet är el- och fjärrvärmedistributörer, bostadsbolag, väghållare, kollektivtrafiksbolag och företag med stor energiförbrukning.

”I Järfälla väljer vi klimatsmarta lösningar”

Effektmål för Järfälla som geografiskt område

1. *Andelen förnybar energi som används per invånare (kWh/invånare) ska öka med 20 % till 2020 med 2010 som referensår.*
2. *Invånarna i Järfälla kommun ska minska sin användning av fossil koldioxid för uppvärmning och transporter med 50 % till 2020. Mäts i kg/invånare med 1990 som referensår.*
3. *Användningen av icke fossila bränslen ska vid resor öka med 30 % till 2020 med 2010 som referensår.*
4. *Skapa förutsättningar för att öka användningen av kollektivtrafik och cykel genom att bygga ut kollektivtrafiken och fler cykelbanor*

Effektmål för kommunen som organisation

1. *Den genomsnittliga energianvändningen i Järfälla kommuns fastighetsbestånd ska till 2020 sänkas med 20 % per kvadratmeter med 2009 som referensår.*
2. *Andelen fossila bränslen för uppvärmning och verksamhetsel i kommunens lokaler ska senast 2020 vara högst 15%.*
3. *Kommunens tjänsteresor ska minska sin CO₂ påverkan per heltidstjänst med 50% till 2020 med 2010 som referensår.*
4. *Bebyggelsen i Barkarbystaden ska i genomsnitt ha minst 30 % lägre energianvändning än kraven i Boverkets byggregler vid tidpunkten för byggandet.*

Uppdrag för kommunen som organisation

- Kommunen ska ta fram en övergripande handlingsplan för hur energi- och klimatarbetet ska bedrivas. (Kst¹)
- En handlingsplan för energieffektivisering och omställning till förnybar energi för kommunens samlade fastighetsbestånd ska tas fram. (Ten²)
- Vid kommande upphandlingar ska krav ställas på förnybar energi. (Kst)
- Kommunen ska ta fram riktlinjer för hållbara transporter och resande. (Kst)
- Kommunen ska ta fram en rese- och tjänstebilspolicy. (Kst)
- Kommunen ska ta fram en handlingsplan för cykeltrafiken inkl. mätningar. (Ten)
- Kommunen ska ställa krav på energianvändning i markanvisnings och exploateringsavtal. (Kst)
- Kommunen ska ta fram en handlingsplan för införande av grön-IT. (Kst)

¹ Kommunstyrelsen

² Tekniska nämnden

Det Miljömedvetna Järfälla

Inriktningsmål:

”Järfälla har miljömedvetna medborgare, anställda och företag som tillsammans skapar en bra miljö i kommunen.”

För att nå övriga miljömål krävs en hög miljömedvetenhet i samhället. Detta når vi genom ett systematiskt arbete med miljöfrågorna i kommunens egna verksamheter, i företag i kommunen. Miljömedvetenheten behöver sedan omsättas i handling för att ge effekt i samhället.

Kommunen har en viktig roll i arbetet via tillsyn, rådgivning, miljödiplomering till företag och kommunens egna verksamheter samt via att ställa krav i upphandling och inköp. Kommunen kan också öka miljömedvetenheten genom aktivt arbete i skola och förskola samt genom att tillhandahålla lättillgänglig information. Andra viktiga aktörer är SÖRAB, Norrvatten, Stockholm Vatten, el- och fjärrvärmedistributörer och föreningar.

”I Järfälla är invånarna, företagen och kommunen miljömedvetna”

Effektmål för Järfälla som geografiskt område

- 1. Antalet miljöcertificerade och miljödiplomerade företag i Järfälla ska senast 2020 vara minst 100 st.*
- 2. Kommunen ska skapa incitament för att öka miljömedvetenheten hos invånarna.*

Effektmål för kommunen som organisation

- 1. Alla kommunala enheter ska senast 2020 ha uppnått guldnivå inom miljödiplomeringen.*
- 2. Andelen inköp av ekologiska livsmedel ska minst vara 25 % år 2020.*
- 3. Andelen miljömärkta varor och tjänster av den totala kommunala upphandlingen ska senast 2020 vara minst 25 %.*

Uppdrag för kommunen som organisation

- Kommunen bildar ett nätverk med representanter från varje förvaltning som planerar och driver det strategiska miljöarbetet. (Kst)
- Kommunen ska se över hur verksamheten och organisationen för arbetet med miljödiplomering kan utvecklas för att få fler företag och kommunala verksamheter att miljödiplomera sig. (Mbn³)
- Kommunen ska skapa incitament för att öka miljömedvetenheten hos invånarna. (Mbn)
- Kommunen tar fram ett utbildningspaket med verksamhetsanpassad miljöutbildning. (Mbn)
- Kommunen tar fram en handlingsplan för att öka inköpen av ekologiska livsmedel samt miljömärkta varor och tjänster. (Kst)

³ Miljö- och bygglovsnämnden

Det goda livet i Järfälla

Inriktningsmål:

"I Järfälla har alla människor god tillgång till attraktiva parker och naturområden med ett rikt växt- och djurliv och alla ska kunna vistas i Järfälla utan att drabbas av negativa miljörelaterade hälsoeffekter."

En miljö fri från miljöstörningar är en grund för att människor, djur och växter ska få ett gott liv i Järfälla. Detta uppnår vi genom att olägenheter åtgärdas och att miljöfrågorna fortsätter att integreras i samhällsplaneringen.

Kommunen har en viktig roll genom samhällsplanering, tillsyn samt drift och underhåll av fastigheter, vägar, avlopp, parker och naturområden samt jordbruk. Andra viktiga aktörer är vägverk, banverk och företag.

"Järfälla kommun ska vara en hälsosam plats att leva, bo och verka i."

Effektmål för Järfälla som geografiskt område

1. *Alla bostäder och förskolor ska även år 2020 ha tillgång till variationsrik bostadsnära natur.*
2. *Andelen boende som är bullerstörda av väg- och spårtrafik ska till 2020 minska med 20 % jämfört med 2009.*
3. *Arealen biologisk värdefull mark inom befintliga grönområden som genom vård och tillsyn behåller eller ökar sina värden ska senast*

2020 ha ökat med 20 % med 2009 som referensår.

4. *Mälaren och kommunens sjöar och vattendrag ska senast år 2020 genom åtgärder uppnå god vattenstatus.*
5. *För varje ny bostad som byggs i Järfälla ska ett nytt träd planteras.*

Effektmål för kommunen som organisation

1. *Alla kommunägda lokaler och fastigheter ska senast 2020 uppnå miljöklass brons.*
2. *Allt kommunalt nybyggande och alla byggprojekt över 50 lägenheter på kommunalt ägd mark ska innehålla krav på miljöprogram.*

Uppdrag för kommunen som organisation

- Kommunens grönstrukturplan med sociotopkarta ska revideras. (Ten)
- Kommunen tar fram en trafikbullerpolicy. (Ten)
- En handlingsplan för bulleråtgärder tas fram. (Ten)
- En handlingsplan för att öka den biologiska mångfalden i kommunen ska tas fram. (Ten)
- Åtgärdsprogram för att nå god vattenstatus i Mälaren och kommunens övriga sjöar och vattendrag ska tas fram. (Ten)
- Kommunens byggnader ska miljöklassas. (Ten)
- Kommunen ska utveckla sina rutiner för hantering av miljöaspekter i samhällsplaneringen. (Kst)

Den kommunala miljöorganisationen

Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnder har det politiska ansvaret för att resurser till miljöplanens genomförande tillsätts. De ska i sina beslut verka för att de övergripande målen i miljöplanen uppnås.

Kommundirektören har det övergripande ansvaret för samordning och genomförande av miljöplanen. Kommundirektören ansvarar för att miljöarbetet redovisas för kommunstyrelse och kommunfullmäktige en gång/år.

Förvaltningscheferna och VD i JHAB⁴ ansvarar för miljöfrågorna inom sina förvaltningar respektive bolag.

Miljöchefen ansvarar för myndighetsutövningen inom miljöområdet och biträder kommunstyrelsen i det strategiska miljöarbetet.

Miljöplaneraren har till uppgift att följa upp miljöplanen genom årlig miljöredovisning samt utveckla, driva på, stödja och hålla samman miljöarbetet inom den kommunala organisationen.

Miljödiplomeringen stödjer verksamheterna i sitt miljöarbete.

Miljöombud med avsatt tid för miljöarbete ska finnas inom varje förvaltning/avdelning. Ombuden ingår i Miljödiplomeringens nätverk som syftar till att sprida information och erfarenheter. Miljödiplomeringen ansvarar för nätverket.

⁴ Järfällahus AB (JHAB)

Miljöledningssystem

Här nedan beskrivs hur Järfälla kommuns interna miljöarbete ska fungera.

Miljömål

Miljömålen är gemensamma för hela organisationen. Det finns miljömål för Järfälla som geografiskt område samt för kommunen som organisation.

Miljö i verksamhetsplanen

Miljö ska ingå som en del i den verksamhetsplan som förvaltningarna årligen ska ta fram. Enheternas miljödiplomeringsarbete är grunden för förvaltningarnas miljöplaner. Förvaltningarnas miljöplaner ska innehålla de åtgärder man planerar att genomföra under innevarande år. Det kan handla om förändringar och prioriteringar i verksamheten eller speciella satsningar och projekt. Planen kan omfatta både externa och interna åtgärder. Fokus bör vara att vidta miljöåtgärder i kärnverksamheten då det vanligen ger störst miljöeffekt.

Miljö i verksamhetsberättelsen

I verksamhetsberättelsen ska förvaltningarna följa upp sitt miljöarbete och resultatet av åtgärderna i verksamhetsplanen. En kort redovisning av miljöarbetet som underlag till årsredovisningen ska även lämnas till miljöplaneraren.

Miljö i årsredovisningen

Järfälla kommuns miljöarbete ska redovisas som ett särskilt kapitel i årsredovisningen. I miljöredovisningen ska även en årlig avstämning mot målen i miljöplanen ske.

Miljöutredningar

2001 gjordes en övergripande miljöutredning av Järfälla kommuns miljöpåverkan med en revision 2004. Slutsatserna ligger till grund för den tidigare och denna miljöplan. Då utredningarna är gjorda på övergripande nivå är det nödvändigt att göra fördjupade utred-

ningar. Inom miljöledningssystemet ska därför något område miljöutredas varje år. Syftet är att få kontroll på de betydande miljöaspekterna så att vi vet vilka åtgärder som bör prioriteras. Under 2010 ska förvaltningarna utreda sin klimatpåverkan och energianvändning, 2011 ska tjänsteresor och transporter utredas, 2012 utreds upphandling och inköp, 2013 ska fokus vara på kemikalier och farligt avfall.

Miljöutbildning

All personal ska ha genomgått en grundläggande miljöutbildning eller på annat sätt skaffat sig grundläggande miljökunskap. Anställda med särskilt stor miljöpåverkan ska ha genomgått en verksamhetsspecifik miljöutbildning. (exempel maskinister, VA, personal med många bilresor)

Budget

Miljöfrågorna är en del av förvaltningarnas ordinarie verksamhet och verksamhetsutveckling. De ska därför behandlas som all annan verksamhet och resursbehov hanteras i den ordinarie budgetprocessen.

Styrning och uppföljning

Miljöplanen ska konkretiseras genom att nämnderna utformar handlingsplaner med miljömål, vilka syftar till att uppfylla de övergripande målen. De för kommunen utvalda gröna nyckeltalen tillsammans med de för de enskilda nämnderna/bolagets val av nyckeltal används sedan som mätvärden för målens uppfyllelse. De olika momenten ska följa den ordinarie budgetprocessen. Uppföljning och utvärdering av miljöplanen och kopplade handlingsplaner ska ske årligen av kommunfullmäktige och nämnderna i samband med verksamhetsberättelsen och årsredovisningen. Kommunens miljödiplomeringsverksamhet är verktyget för nämndernas och förvaltningarnas miljöarbete.

Gröna Nyckeltal

Kommunen har, för att följa utvecklingen för respektive effektmål, valt ut ett eller flera gröna nyckeltal per mål. Dessa kommer att följas upp årligen. Nyckeltalen är indelade efter inriktningsmål. Numreringen följer respektive effektmål under område respektive organisation. Utöver uppföljningen av miljöplanens effektmål presenteras ytterligare gröna nyckeltal som har sådan betydelse för miljön att de är värda att följas upp årligen.

Det klimatsmarta Järfälla

Geografiskt område

1. Utsläpp av koldioxid per invånare och år (kg).
2. Andel förnybar energi i levererad fjärrvärme (%).
3. Antal enkelresor med kollektivtrafik per innevånare och år (st).
4. Antal cykelpassager per vardag i cykelräkningens mätpunkter (st).

Organisation

1. Energiförbrukningen i kommunens verksamhetslokaler mätt i graddagskorrigerade kWh/m² i förhållande till 2009 års nivå.
 1. Elförbrukning i kommunens lokaler förbrukning kWh/m²/år.
 2. Andel förnybar energi uppdelat på uppvärmning och verksamhetsel (%).
 3. Andel förnybar energi för transporter (%).
 3. CO₂ utsläpp från tjänsteresor per anställd och år. (Kg/anställd och år)
 4. Beräknad energianvändning i Barkarbystadens bebyggelse jämfört med Boverkets byggregler (%).

Det miljömedvetna Järfälla

Geografiskt område

1. Antal miljöcertifierade (ISO 14001 eller EMAS) företag i Järfälla (st).
1. Antal miljödiplomerade företag i Järfälla (st).

Organisation

1. Andel miljödiplomerade kommunala enheter i de tre olika nivåerna (%).
2. Andelen ekologiska/kravmärkta livsmedel av totala inköp livsmedel (%).
3. Andelen inköpta miljömärkta varor och tjänster av totalt inköp (%).
3. Andel upphandlingar med miljökrav (%).

Det goda livet i Järfälla

Geografiskt område

1. Andel bostäder och förskolor med tillgång till bostadsnära natur.
2. Andel bostäder som är bullerstörda.
2. Antal bostäder som åtgärdats mot buller.
3. Areal vårdad biologisk värdefull mark i Järfälla i förhållande till 2009 (%).
4. Andel av kommunens sjöar och vattendrag som uppnår god vattenstatus (%).
4. Andelen påbörjade åtgärder enligt åtgärdsprogrammen för Mälaren och kommunens övriga sjöar och vattendrag (%).

Organisation

1. Andel av kommunens fastighetsbestånd som uppnått miljöklass brons (%).

1. Andel kommunala lokaler med uppdaterade miljö- och energideklarationer av samtliga kommunala verksamhetslokaler (%).
2. Andel kommunalt nybyggande och byggprojekt över 50 lgh på kommunal mark som har ett miljöprogram (%).

Övriga Gröna nyckeltal.

Avfallsmängder

- Mängd insamlat kärl- och säckavfall (hushållsavfall) (kg/person).
- Mängd farligt avfall från hushåll som samlats in via kommunens försorg (kg/person).
- Elektriska och elektroniska produkter totalt (inkl elavfall utan producentansvar) (kg/inv).
- Mängd insamlat förpacknings- och tidningsmaterial (kg/person).
- Mängd hushållsavfall till förbränning (med energiåtervinning) (kg/person).
- Andel matavfall från hushåll, restauranger, storkök och butiker som återvinns genom biologisk behandling (%).
- Mängd hushållsavfall som hemkomposteras eller lämnas via avfallskvarnar (kg/person).
- Mängd hushållsavfall till materialåtervinning (kg/person).
- Mängd hushållsavfall till deponi (kg/person).
- Miljövänliga drivmedel (%).

Miljöbilar

- Andel miljöbilar registrerade i kommunen (%).
- Andel miljöbilar i kommunens bilpark (%).
- Drivmedelsförbrukning i kommunens bilpark (L/anställd).
- Drivmedelsförbrukning i kommunens bilpark (L/km).

Det goda livet luft

- Kvävedioxid, NO₂ halt i tätortsluft .
- Utsläpp till luft per år av kväveoxider (NO_x), svaveldioxid (SO₂), koldioxid (CO₂), partiklar (PM10) och flyktiga ämnen (VOC) (ton), från samtliga utsläppskällor.
- Utsläpp till luft per år av kväveoxider (NO_x), svaveldioxid (SO₂), koldioxid (CO₂) och partiklar (PM10) (ton), från Säbyverket.

Det goda livet biologisk rik mark

- Andel skyddad naturmark (%).
- Andel FSC-certifierad skogsmark (%).

DEFINITIONER OCH ORDFÖRKLARINGAR

Biologiskt värdefull mark	Mark som enligt kommunens naturkartering bedömts ha mycket höga värden. Den anses vårdad om den sköts enligt för området upprättad skötselplan.
Bostadsnära natur (Tillgång till variationsrik)	Innebär att närnatur/park (helst över 1 ha) finns inom 300 m, stadsdelspark (helst över 3 ha) finns inom 800 m samt natur-, friluftsområde (över 3 km ²) inom 2 km. Områdena anses variationsrika då de sköts enligt för områdena upprättade skötselplaner.
Boverkets byggregler	Innehåller bl.a. regler om byggnaders energiförbrukning. År 2009 är kravet 110 kWh/kvm och år, för eluppvärmda hus är kravet 55 kWh/kvm och år.
Bullerstörd	Med bullerstörd menas lägenheter där ljudnivån överstiger ekvivalentnivån 55 dB(A) vid fasad som inte har tillgång till en tyst sida som understiger 45 dB (A).
Ekologiska livsmedel	Kommunen följer EU:s definition som innebär livsmedel märkta med EU-blomman.
Fossil koldioxid	Koldioxid som kommer från icke förnybara bränslen t.ex. kol, olja, ”naturgas”.
Förnybara bränslen/energi	Bränslen och energi som framställs från sol, vind, vatten och bergvärme samt biologiska råvaror istället för från fossila källor.
God vattenstatus	För vattenförekomster som omfattas av vattendirektivet innebär god vattenstatus samma som gällande miljö kvalitetsnorm. För övriga vattendrag innebär god vattenstatus att halterna kväve och fosfor ska vara måttligt höga enligt Naturvårdsverkets bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag.
Grön-IT	Hur man kan använda it-lösningar för att minimera miljöpåverkan.
Grönstrukturplan	Kommunens plan för hur grönområden ska planeras och förvaltas.
Klimatkompensation	Frivillig kompensation för klimatpåverkande utsläpp som de egna aktiviteterna leder till t.ex. genom köp av andelar i EU:s utsläppshandelssystem.
Markanvisnings- och exploateringsavtal	Avtal som träffas mellan byggherrar och kommunen när kommunen är markägare.
Miljöbil	Bil som uppfyller den nationella definitionen enligt förordning (2004:1364 och

	efterföljande) om statliga myndigheters inköp av personbilar d.v.s. som är bränslesnål, har låga koldioxidutsläpp samt små utsläpp av miljö- och hälsoskadliga ämnen.
Miljöcertifierad	Innehar miljöcertifikat enligt ISO 14001 eller EMAS.
Miljöklassad byggnad	Ett svenskt nationellt miljöklassningssystem vars syfte är att bidra till en hållbar bygg- och fastighetssektor. Systemet erbjuder ett verktyg för att hushålla med energi, förbättra inomhusmiljön och minska användningen av farliga ämnen som skadar klimatet och vår miljö.
Miljö kvalitetsnormer (MKN)	Ett juridiskt styrmedel för att förebygga eller åtgärda miljöproblem.
Miljödiplomerad	Innehar uppdaterat diplom enligt kommunens miljödiplomeringsystem.
Miljömärkta varor och tjänster	Vara eller tjänst som uppfyller kriterierna för ledande oberoende miljömärkning inom respektive varu-/tjänstegrupp. Definition sker i kommande handlingsplan.
Miljöprogram (kommunalt nybyggande, byggprojekt på kommunal mark),	Program som upprättas för att styra miljöpåverkan vid byggnation.
Miljörelaterade hälsoeffekter (negativa)	Hälsoproblem som är relaterade till t.ex. buller, luftföroreningar, etc.
Norrvatten	Kommunalförbund som producerar och distribuerar dricksvatten till norra Storstockholm.
Skyddad naturmark	Mark som är skyddad genom lagstiftning t.ex. naturreservat, biotopskydd, strandskydd eller djurskyddsområde.
Sociotopkarta	Visar hur ofta och för vad olika markområden används av invånarna.
SÖRAB	Regionalt avfallsbolag i norra Stockholms län.